

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ
ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
Πληροφορίες: Π. Παναγιωτακοπούλου
Τηλέφωνο: 2131516475
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.:1016

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΚΟΙΝ.: Γραμματεία Υφυπουργού Εργασίας
και Κοινωνικής Ασφάλισης (Τομέας
Κοινωνικής Ασφάλισης) Πολιτική
Γραμματεία

ΘΕΜΑ: «Μέτρα για τη βελτίωση της συνταξιοδοτικής κάλυψης και της οικονομικής στήριξης των Ελλήνων πολιτών».

ΣΧΕΤ: Η με αριθ. πρωτ.1125/11-11-2024 Ερώτηση.

Σε απάντηση της παραπάνω Ερώτησης, που κατατέθηκε στη Βουλή από το βουλευτή κ. Γεώργιο Μανούσο, σχετικά με την ενίσχυση της συνταξιοδοτικής κάλυψης και την οικονομική στήριξη των απασχολούμενων συνταξιούχων, καθώς και την ανάπτυξη εναλλακτικών συστημάτων συνταξιοδότησης, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Αναφορικά με τη δυνατότητα λήψης σύνταξης λόγω γήρατος από τον e-ΕΦΚΑ.

Με το άρθρο πρώτο του ν. 4093/2012 (Α' 222) από 1.1.2013 ως γενικά όρια ηλικίας συνταξιοδότησης για τη λήψη πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος θεσπίστηκαν το 67^ο έτος με 15 έτη ή 4.500 ημέρες ασφάλισης και το 62^ο έτος με 40 έτη ή 12.000 ημέρες ασφάλισης.

Στην περίπτωση των μισθωτών ασφαλισμένων του ιδιωτικού τομέα (πρ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ), θεσπίστηκε το 62^ο έτος με 15 έτη ή 4.500 ημέρες ασφάλισης για τη λήψη μειωμένης σύνταξης, εφόσον ο ασφαλισμένος πραγματοποιεί τουλάχιστον 100 ημέρες ασφάλισης ανά έτος την τελευταία πενταετία πριν το έτος υποβολής της αίτησης για σύνταξη (ασφαλισμένοι μέχρι 31.12.1992) ή 750 ημέρες την τελευταία πενταετία πριν το έτος υποβολής της αίτησης για σύνταξη (ασφαλισμένοι από 1.1.1993 και εντεύθεν).

Επίσης, για τους ασφαλισμένους του δημοσίου που έχουν προσληφθεί μετά την 1.1.1983 θεσπίστηκε ως όριο ηλικίας συνταξιοδότησης για τη λήψη μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος από 1.1.2023 το 62^ο έτος (άρθρο 20 του ν. 4997/2020).

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος για τη λήψη σύνταξης λόγω γήρατος είναι απαραίτητο σε κάθε περίπτωση ο ασφαλισμένος να συμπληρώνει τον ελάχιστο χρόνο ασφάλισης (ήτοι τα 15 έτη ή 4.500 ημέρες ασφάλισης) για λόγους ενίσχυσης και διασφάλισης της βιωσιμότητας του ασφαλιστικού φορέα, ενώ τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης προβλέπεται να αναπροσαρμόζονται με βάση τη μεταβολή του προσδόκιμου ζωής του πληθυσμού της χώρας (παρ. 3 άρθρου 11 του ν. 3863/2010 και παρ. 3 άρθρου 7 του ν. 3865/2010).

2. Αναφορικά με την οικονομική στήριξη των συνταξιούχων του e-ΕΦΚΑ.

Με την παρ. 4α του άρθρου 25 του ν. 4670/2020 (Α' 43), προβλέπεται από την 1.1.2023, η χορήγηση αύξησης στο συνολικό ποσό της κύριας σύνταξης κατ' έτος, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (ήδη Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης), με βάση συντελεστή που προκύπτει από το άθροισμα του ετήσιου ποσοστού μεταβολής του ΑΕΠ συν το ποσοστό μεταβολής του μέσου ετήσιου γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή του προηγούμενου έτους διαιρούμενου διά του δύο (2) και δεν υπερβαίνει το ποσοστό μεταβολής του μέσου Ετήσιου Γενικού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή.

Κατ' εξουσιοδότηση της παραπάνω ρύθμισης εκδόθηκαν:

α) η με αρ. 126331/28.12.2022 ΚΥΑ (Β' 6949), με την οποία καθορίστηκε από 01.01.2023 το ποσοστό αύξησης των κύριων συντάξεων που χορηγούνται από τον e-ΕΦΚΑ, με έναρξη καταβολής μέχρι και 31/12/2022, το οποίο ανέρχεται σε επτά και εβδομήντα πέντε εκατοστά επί τοις εκατό (7,75%),

β) η με αρ. Φ.11321/οικ.104985/4.12.2023 ΚΥΑ (Β' 6856), με την οποία καθορίστηκε από 01.01.2024 το ποσοστό αύξησης των κύριων συντάξεων που χορηγούνται από τον e-ΕΦΚΑ, με έναρξη καταβολής μέχρι και 31/12/2023, το οποίο ανέρχεται σε τρία επί τοις εκατό (3%) και

γ) η με αρ. 53457/16.12.2024 ΚΥΑ (Β' 6865), με την οποία το συνολικό ποσό των κύριων συντάξεων του e-ΕΦΚΑ, με έναρξη καταβολής μέχρι και την 31/12/2024 αυξάνεται από την 01.01.2025 κατά δύο και τέσσερα δέκατα επί τοις εκατό (2,4%).

Σημειώνεται επίσης ότι, για την προστασία των συντάξεων από τον πληθωρισμό, χορηγήθηκε:

α) το έτος 2023, με το άρθρο 80 του ν. 5036/2023 (Α' 77), εφάπαξ οικονομική ενίσχυση κυμαινόμενη μεταξύ 200 και 300 ευρώ, στους συνταξιούχους του e-ΕΦΚΑ που διατηρούσαν προσωπική διαφορά και των οποίων οι συντάξεις, ως συνολικό ποσό, είτε δεν αυξήθηκαν καθόλου είτε αυξήθηκαν μερικώς και

β) το έτος 2024, με το άρθρο 123 του ν. 5078/2023 (Α' 211), εφάπαξ οικονομική ενίσχυση, κυμαινόμενη μεταξύ 100 και 200 ευρώ, για τους συνταξιούχους του e-ΕΦΚΑ στους οποίους καταβλήθηκε τον Οκτώβριο του 2023 κύρια σύνταξη γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου και οι οποίοι κατά τον μήνα αυτό είχαν ποσό προσωπικής διαφοράς συντάξεων, συμψηφιστέας με την ετήσια αναπροσαρμογή των συντάξεων, μεγαλύτερο των δέκα (10) ευρώ.

Τέλος, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 17 και 18 του ν. 5162/2024 (Α' 198), καταβλήθηκε εφάπαξ οικονομική ενίσχυση ύψους εκατό (100) έως διακοσίων (200) ευρώ σε 602.581 συνταξιούχους, και επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης ευάλωτων νοικοκυριών ύψους διακοσίων (200) ευρώ σε 55.074 δικαιούχους, συνταξιούχους του πρ. ΟΓΑ που λαμβάνουν μόνο τη βασική σύνταξη και έχουν ποσοστό αναπηρίας 100% (π.δ. 334/1988), συνταξιούχους του Δημοσίου που λαμβάνουν επίδομα νόσου και ανικανότητας (άρθρο 54 του π.δ. 169/2007), δικαιούχους του εξωδρυματικού επιδόματος (άρθρο 42 του ν. 1140/1981,) και δικαιούχους επιδομάτων των άρθρων 100-103 του π.δ. 168/2007 και του άρθρου 54Α του π.δ. 169/2007.

3. Αναφορικά με τους απασχολούμενους συνταξιούχους.

Με το άρθρο 114 του ν. 5078/2023 αντικαταστάθηκε το άρθρο 20 του ν. 4387/2016 και εισήχθη από 1.1.2024 ένα νέο ενιαίο ρυθμιστικό πλαίσιο για την απασχόληση των συνταξιούχων. Από την ημερομηνία αυτή, οι συνταξιούχοι που αναλαμβάνουν απασχόληση υποχρεωτικώς υπακτέα στην ασφάλιση του e-ΕΦΚΑ, συνεχίζουν κατά την διάρκεια αυτής να λαμβάνουν το σύνολο της κύριας και επικουρικής σύνταξης που δικαιούνται από τον φορέα στο ακέραιο, ενώ για την ασφάλισή τους καταβάλλονται οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία ασφαλιστικές εισφορές, σύμφωνα με την ασφαλιστέα απασχόληση και επιπλέον πόρος μη ανταποδοτικού χαρακτήρα υπέρ του e-ΕΦΚΑ, σύμφωνα με την ανά περίπτωση αναληφθείσα δραστηριότητα (μισθωτή απασχόληση, ελεύθερο επάγγελμα, αυτοαπασχόληση, κ.λπ.).

Επιπλέον, ο χρόνος ασφάλισης που δημιουργείται από την απασχόληση συνταξιούχου αξιοποιείται για την προσαύξηση της ήδη καταβαλλόμενης σύνταξης (κύριας ή και επικουρικής) και για τη χορήγηση συμπληρωματικής εφάπαξ παροχής, μετά από αίτηση του απασχολούμενου συνταξιούχου και τη διακοπή της απασχόλησης. Το ποσό της προσαύξησης για την κύρια σύνταξη υπολογίζεται με βάση τα ποσοστά αναπλήρωσης του άρθρου 28 του ν. 4387/2016, ενώ για την επικουρική σύνταξη χορηγείται ποσό που προκύπτει με βάση τον υπολογισμό της επικουρικής σύνταξης.

4. Όσον αφορά την επαγγελματική ασφάλιση.

Με το ν. 5078/2023 (Α' 211) επιτεύχθηκε η συνολική αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου που διέπει την προαιρετική επαγγελματική ασφάλιση, προκειμένου να διαμορφωθούν οι συνθήκες να αναπτυχθεί περαιτέρω ο δεύτερος πυλώνας ασφαλιστικής προστασίας, να ενισχυθεί το εισόδημα των μελλοντικών συνταξιούχων με συμπληρωματικές συνταξιοδοτικές παροχές, και ταυτόχρονα να καλλιεργηθεί η κουλτούρα συνταξιοδοτικής αποταμίευσης στους ασφαλισμένους, προς όφελος των ιδίων και, συνολικά, της εθνικής οικονομίας. Κύριο αντικείμενο του παραπάνω νόμου είναι η ενοποίηση και βελτίωση του ρυθμιστικού πλαισίου που διέπει την οργάνωση, τη λειτουργία και την εποπτεία των δραστηριοτήτων των φορέων προαιρετικής επαγγελματικής ασφάλισης, η οποία αφορά ιδιαίτερα στην ασφάλιση βιομετρικών κινδύνων, όπως του γήρατος, της αναπηρίας, του θανάτου και της ασθένειας και η ανάθεση των σχετικών εποπτικών αρμοδιοτήτων στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Εξάλλου, με τον ν. 4826/2021 (Α' 160) ιδρύθηκε το Ταμείο Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (ΤΕΚΑ), το οποίο τέθηκε σε λειτουργία την 01/01/2022, με σκοπό την εισαγωγή και εφαρμογή του κεφαλαιοποιητικού συστήματος προκαθορισμένων εισφορών στην επικουρική ασφάλιση, προκειμένου να συμβάλει στη διασφάλιση ικανοποιητικού επιπέδου διαβίωσης για τους συνταξιούχους, καθώς και στη βιωσιμότητα ενός συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, το οποίο συντελεί στην ανάπτυξη της οικονομίας.

Σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο:

α) οι εισφορές των ασφαλισμένων του ΤΕΚΑ δεν χρησιμοποιούνται για την κάλυψη των τρεχουσών συντάξεων αλλά δημιουργούν ένα αποταμιευτικό κεφάλαιο το οποίο επενδύεται στην ελληνική οικονομία και εν τέλει χρηματοδοτούν το εισόδημά τους όταν συνταξιοδοτηθούν και

β) έχει προβλεφθεί η επιστροφή εισφορών στους ασφαλισμένους που δεν έχουν την δυνατότητα να λάβουν επικουρική σύνταξη από το Ταμείο.

Επίσης, μέσω του εν λόγω Ταμείου επιδιώκεται η διασφάλιση της επάρκειας των επικουρικών συντάξεων των μελλοντικών συνταξιούχων, ως απάντηση στην επίπτωση που έχει η δημογραφική γήρανση στο συνταξιοδοτικό σύστημα της χώρας.

Συνεπώς, επιδιώκεται:

α) η διασπορά του ρίσκου του ασφαλιστικού συστήματος της χώρας με μικρότερη έκθεση στον δημογραφικό κίνδυνο,

β) υψηλότερες επικουρικές συντάξεις για τη νέα γενιά, μέσω των αποδόσεων των επενδύσεων των εισφορών τους και γ) σημαντικό τμήμα των εισφορών των ασφαλισμένων του νέου συστήματος να κατευθύνεται σε εγχώριες επενδύσεις, με αποτέλεσμα υψηλότερη ανάπτυξη.

Τέλος, αφενός εξασφαλίζεται ελάχιστη σύνταξη λόγω αναπηρίας και θανάτου (πριν τον επιμερισμό του ποσού στους δικαιούχους), δεδομένου ότι για τον υπολογισμό της έχει προβλεφθεί το υπόλοιπο του ατομικού λογαριασμού στην περίπτωση ασφαλισμένου να μην υπολείπεται του κεφαλαίου που θα έχει συσσωρευτεί με 15 έτη ασφάλισης με αποδοχές ίσες με τον κατώτατο νομοθετημένο μισθό υπαλλήλου για πλήρη απασχόληση και αφετέρου, κατά τον χρόνο επέλευσης των καλυπτόμενων κοινωνικοασφαλιστικών κινδύνων, το κράτος εγγυάται την καταβολή της ελάχιστης ανταποδοτικής μηνιαίας επικουρικής σύνταξης.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΣΑΚΛΟΓΛΟΥ